

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. การสอนอ่าน
3. การสอนอ่านจับใจความ
 - 3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 3.3 ลักษณะของการอ่านจับใจความ
 - 3.4 หลักการสอนอ่านจับใจความ
 - 3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
 - 3.6 หลักจิตวิทยาพัฒนาการ
 - 3.7 แนวคิดวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านที่นำมาใช้พัฒนาการสอนอ่านจับใจความ
4. การคัดเลือกรูปอ่าน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน
 - 5.1 ความหมายของรูปแบบการสอน
 - 5.2 องค์ประกอบของรูปแบบการสอน
 - 5.3 กลุ่มของรูปแบบการสอน
 - 5.4 การพัฒนารูปแบบการสอน
 - 5.5 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
6. การสร้างแบบทดสอบ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ความสำคัญ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้เพราะภาษามีใช้ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการและเพื่อเป็นการประกอบอาชีพเท่านั้น ยังสามารถ ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองเพื่อการแข่งขัน และความร่วมมือทั้งทาง ด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (การรู้ภาษาต่างประเทศ) ยังช่วยสร้างความ สัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้คน เพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ทำให้ สามารถปฏิบัติต่อกันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษา และ วัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่สังคมโลก

โครงสร้างของหลักสูตรภาษาต่างประเทศ กำหนดระดับความสามารถทางภาษาและ พัฒนาการของผู้เรียน (proficiency-based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

ช่วงชั้น ป.1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (preparatory level)

ช่วงชั้น ป.4-6 ระดับต้น (beginner level)

ช่วงชั้น ม.1-3 ระดับกำลังพัฒนา (developing level)

ช่วงชั้น ม.4-6 ระดับก้าวหน้า (expanding level)

เป้าหมาย / ความคาดหวัง

วิสัยทัศน์ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึง มัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารใน สถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความ คิดและวัฒนธรรมไทย ไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

คุณภาพผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชา ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพใน การคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม จุดหมายของหลักสูตร การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเกิด ความมั่นใจในการที่จะสื่อสารกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรม ต่างประเทศ โดยยังคงความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย

การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว ไว้เป็นกรอบสำหรับแต่ละช่วงชั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในระดับกำลังพัฒนา (developing level) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 3 (จบมัธยมศึกษาปีที่ 3)

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด และความคิดรวบยอด โดยใช้คำเสียง ทำทางในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ในหัวข้อเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์กับบุคคล เวลาว่าง และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้า อากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 – 2,500 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

3. ใช้ประโยคผสม (compound sentence) และประโยคซับซ้อน (complex sentence) ที่ใช้สื่อความตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียง และไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (discourse markers)

5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น

6. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในวิชาอื่น ๆ ที่เรียนตามความสนใจในแต่ละระดับชั้น

7. ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หากความเพลิดเพลิดและเป็นพื้นฐานในการทำงานและการประกอบอาชีพ

สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระ สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึงองค์ความรู้ที่เป็นสากล สำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย สาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยกำหนดจากสาระหลักทั้ง 4 ประกอบด้วย

สาระที่ 1**ภาษาเพื่อการสื่อสาร**

- มาตรฐาน ต. 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความจากเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ
- มาตรฐาน ต. 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- มาตรฐาน ต. 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และการสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2**ภาษาและวัฒนธรรม**

- มาตรฐาน ต.2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ
- มาตรฐาน ต. 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมมาของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3

- มาตรฐาน ต. 3.1 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็น พื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4

- มาตรฐาน ต. 4.1 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชนและสังคม
- มาตรฐาน ต.4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นภาษาต่างประเทศ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนหลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในแต่ละช่วงชั้น โดยกำหนดจากสาระหลักทั้ง 4 และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 มาตรฐาน ในที่นี้ผู้วิจัยขอเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยช่วงชั้น ม. 1 – 3 สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

สาระที่ 1

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต. 1.1

เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความจากเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

1. เข้าใจ ภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งเข้าใจ คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ คำอธิบาย ที่พบในสื่อจริง
2. อ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง และเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
3. เข้าใจ และตีความสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ในรูปแบบต่าง ๆ โดยถ่ายโอนเป็นข้อความที่ใช้ถ้อยคำของตนเอง หรือถ่ายโอนข้อความที่เป็นสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง
4. เข้าใจ ตีความและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความ ข้อมูล และข่าวสาร จากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับ เรื่องที่อยู่ในความสนใจในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ต. 1.2

มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ใช้ภาษาตามมารยาททางสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสามารถดำเนินการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
2. ใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการของตน เสนอความช่วยเหลือและบริการแก่ผู้อื่นและวางแผนในการเรียน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. ใช้ภาษาเพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบาย บรรยาย เปรียบเทียบ เรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ของตนเอง และสิ่งที่ตนสนใจ สร้างองค์ความรู้โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆรวมทั้งวางแผนในการเรียนและอาชีพ

4. ใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และโครงการในอนาคตพร้อมทั้งให้เหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆรวมทั้งแสวงหาวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับตนเอง

มาตรฐาน ต. 1.3

เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และการสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

1. นำเสนอข้อมูล เรื่องราวสั้น ๆ หรือกิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ รวมทั้งเหตุการณ์ทั่วไป

2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่นและสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

4. นำเสนอบทเพลง บทละครสั้น (skit) เหตุการณ์ บทกวี หรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่างๆตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน

จากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสรุปได้ว่า นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 (จบมัธยมศึกษาปีที่ 3) ต้องมีทักษะในการอ่านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถเข้าใจ ตีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน เพื่อการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้

การสอนอ่าน

ความหมายของการอ่าน นักการศึกษาจำนวนมากได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ใกล้เคียงกัน ดังเช่น

บันลือ พุกกะวัน (2532, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานตัวอักษรเป็นคำ หรือ ประโยค เพื่อสื่อความหมายของผู้เขียนถึงผู้อ่าน โดยการสังเกต การจำรูปคำ โดยใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

กัลยา ขวนมาลัย (2539, หน้า 8) และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 1) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์ เรื่องราวต่าง ๆ สามารถรับรู้แล้วแปลความหมายออกมาได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร หรือ สัญลักษณ์ที่มีการจัดบันทึกไว้ออกมาเป็นคำพูด หรือ ความคิดอย่างมีเหตุผลและมีความเข้าใจในการสื่อสาร โดยการอ่าน

ธอร์นไคค์ (Thorndike, n.d. อ้างถึงใน จวีลักษ์ณ์ บุญณะกาญจน, 2525, หน้า 3) กล่าวว่า การอ่าน คือการคิดที่สามารถเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดี ย่อมนำไปสู่การคิดที่ดีเพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวความคิดต่าง ๆ จากเรื่องทีอ่าน เกิดความรู้จากเรื่องทีอ่าน แล้วนำมาจัดแยกแยะตีความหมายก่อนทีจะเกิดเป็นความคิดของตนเอง

มอริส แดดอร์ (Moris & Dore, 1984 อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 14) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการซึ่งผู้อ่านรับรู้ข่าวสารทีถูกเสนอ ๆ ไว้เป็นรูปรหัสพิเศษ ผู้เขียนเป็นผู้ส่งสาร ผู้อ่านเป็นผู้แปลรหัสทีอ่านนั้นโดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง

จากทัศนะของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการแปลความหมายตัวอักษร หรือเอกลักษณ์ทีผู้เขียนถ่ายทอดไว้ออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ โดยใช้กระบวนการคิด ประสบการณ์และความรู้เดิม

ความสำคัญของการอ่าน การอ่านเป็นทักษะทางภาษาทีมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญทีใช้ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง ทำให้เป็นการพัฒนาสติปัญญา และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สมถวิล วิเศษสมบัติ, 2537, หน้า 73) นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านพอสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านทำให้เพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ให้เกิดความงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถมากยิ่งขึ้น ผู้ทีมีความสามารถในการอ่านย่อมจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และในชีวิตได้มากขึ้น
2. การอ่านทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เช่น การอ่านบทอ่านประเภทบันเทิงคดี และสารคดีต่าง ๆ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการพักผ่อนได้เป็นอย่างดี
3. การอ่านเป็นการช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เพราะวัฒนธรรมทีสืบทอดกันมาแต่โบราณนั้น อาศัยหนังสือและการอ่านเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่วัฒนธรรมมาสู่ชนรุ่นหลังให้ได้ศึกษาและปฏิบัติสืบทอดกันไป
4. การอ่านเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม

จุดมุ่งหมายของการอ่าน การอ่านโดยทั่วไปผู้อ่านจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถสรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องรานั้น ๆ มักใช้ในการอ่านหนังสือประเภทตำรา สารคดี วารสาร หนังสือพิมพ์ และข้อความต่าง ๆ เพื่อให้ทราบเรื่องราวอันเป็นข้อความรู้ หรือ เหตุการณ์บ้านเมืองซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะจึงต้องอ่านเพิ่มเติมเพื่อขยายความรู้ ความสนใจให้กว้างขวางเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของโลก

2. การอ่านเพื่อความบันเทิง ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลายอารมณ์และความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือ สารคดีที่มีเนื้อหามุ่งให้ความเพลิดเพลิน เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูน วรรณคดีประเภทบันเทิงคดี สารคดีท่องเที่ยว นิตยสาร วารสารบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น

3. การอ่านเพื่อความคิด เพราะแนวคิดทางปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไปมักแทรกอยู่ในหนังสือทุกประเภท ผู้อ่านสามารถเลือกนำความคิดที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ (นพดล จันทรเพ็ญ, 2531, หน้า 73)

4. การอ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เช่น การอ่านหนังสือเกี่ยวกับการเงิน การธนาคาร วารสารการเกษตร วารสารการแพทย์ เป็นต้น (นุชน้อย สติธธังกูร, 2538, หน้า 56-57; เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ, 2531, หน้า 86)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญา พัฒนาอาชีพการงานและเพื่อความบันเทิงนั่นเอง

การสอนอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

พนิตนันท์ บุญพาที (2542, หน้า 77) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญ ๆ หรือเก็บสาระสำคัญในแต่ละย่อหน้า ความสำคัญของเนื้อหามักจะปรากฏอยู่ที่ประโยคแรก ๆ ของแต่ละย่อหน้า

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, หน้า 88) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความแบ่งได้เป็น 4 ชั้น ดังนี้

1. การแปลความของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร
2. การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยคและข้อความ

3. การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน

เสริมศรี หอทิมาวารกุล (2527, หน้า 57) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ต้องการทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร ดังนั้น การอ่านจับใจความส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญ หรือ ประเด็นสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

สุวรรณา รัตนธรรมเมธี (2532, หน้า 15) สรุปความหมายของการอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญ แปลความหมายของสิ่งที่อ่านและเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

วิชานันท์ สินสถาพรพงศ์ (2534, หน้า 33) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจและแปลความหมายของเนื้อเรื่อง หรือ ข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญ และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จากความหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่จะทำความเข้าใจ และแปลความหมายของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญ และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นทักษะการอ่านที่มีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และความบันเทิง นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ผกาศรี เข็นบุตร (2526, หน้า 76) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภท และเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อตีความ หรือ เพื่อวิจารณ์อีกด้วย

สมบัติ มหารศ (2523, หน้า 47) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ ย่อมทำให้คนฉลาดรอบรู้ และจะเป็นนักปราชญ์ได้ในอนาคต ดังนั้น ต้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อม พัฒนานิสัย และทักษะความรู้ให้ผู้เรียนทุกคน

พรเทวี ไชยเนตร (2528, หน้า 62) กล่าวว่า ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการอ่านมากที่สุด เพราะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนประสงค์ให้ผู้อ่านทราบ ซึ่งถ้าผู้อ่านขาดทักษะนี้แล้วย่อมประสบความล้มเหลวในการอ่านอย่างแน่นอน

สุสติ ภูฏอินทร์ (2526, หน้า 53) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความจะช่วยให้ผู้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว การอ่านจับใจความจึงจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไร

หรือ อยู่ในระดับไหนก็ตาม เพราะ ถ้าไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ก็จะไม่ได้ประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภท เพราะทักษะการอ่านจับใจความช่วยให้บุคคลอ่านหนังสือได้รวดเร็ว สามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านทราบได้อย่างถูกต้อง ซึ่งถ้าผู้อ่านขาดทักษะด้านการอ่านจับใจความแล้วย่อมประสบความล้มเหลวในการอ่าน

ลักษณะของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นพฤติกรรมการอ่านที่แสดงถึงความเข้าใจในเรื่องราวในลักษณะต่างกัน ผู้อ่านที่มีความเข้าใจในการอ่านจับใจความได้ จะต้องมีลักษณะดังนี้ (เววมยุรา เหมือนนิล, 2541, หน้า 17)

1. การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าโดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง

รายละเอียด

3. ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ ข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือ จินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond & Thinker, 1957, หน้า 253) ได้กล่าวถึงพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านจากส่วนย่อยไปจนถึงความเข้าใจส่วนรวม ดังนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การเข้าใจหน่วยความคิดจากกลุ่มคำ
3. การเข้าใจประโยค
4. การเข้าใจความเป็นตอน ๆ
5. การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด

ชวาล แพร์ตกุล (2520, หน้า 135) กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถในการผสมผสานแล้วขยายความรู้ ความจำให้กว้างไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจในการอ่านเป็นสมรรถภาพทางปัญญา เป็นความสามารถทางสมองที่จะดัดแปลงความรู้ให้มี

รูปลักษณะใหม่ แล้วนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่เปล่งออกไป ซึ่งผู้ที่ทำได้จะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ
3. สามารถอธิบายชี้แจงสิ่งเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. สามารถตอบและอธิบายสิ่งอื่นที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยรู้มาแล้วได้

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความ สามารถแสดงออกได้ 3 ประการ คือ

1. การแปลความ (translation) คือ ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่างๆ โดยแปลตามลักษณะหรือนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีสำหรับเรื่องนั้น โดยเฉพาะ
2. การตีความ (interpretation) คือ ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยของเรื่องนั้นจนสามารถจะนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้
3. การขยายความ (extrapolation) คือ ความสามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องให้กว้างไกลออกไปจากสภาพข้อเท็จจริงได้

จากลักษณะการอ่านจับใจความดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นพฤติกรรมทางสมอง (cognitive) ในขั้นความเข้าใจซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของการแปลความ ตีความ และขยายความจากข้อความ หรือเนื้อเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง เหมาะสม

หลักการสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักสำคัญในการสอน การสอนอ่านจับใจความซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวในการพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะของการอ่านจับใจความ ซึ่งสามารถแสดงออกได้โดยการแปลความ ตีความ และขยายความมาเป็นแนวสำคัญในการสอน ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวการสอนไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

บันลือ พดกษะวัน (2534, หน้า 112) ได้เสนอแนวการสอนไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับต่ำ หรือ การแปลความ (factual level / reading the lines)
 - 1.1 ใช้คำถามเพื่อถามข้อเท็จจริงเป็นคำถามต้น ๆ เช่น ใคร..ทำอะไร..ที่ไหน เมื่อไหร่.
 - 1.2 นักเรียนฝึกอ่านเพื่อตอบคำถามเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และใช้การอ่านออกเสียงเฉลยคำตอบนั้น ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้ทุกคนรู้จักการหาแหล่งคำตอบโดยตรงให้ได้เสียก่อนที่จะฝึกการหาคำตอบเป็นรายบุคคลในลำดับต่อไป

1.3 ฝึกให้ทุกกลุ่มตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง โดยครูช่วยตรวจสอบลักษณะคำถาม ให้แล้วให้แลกเปลี่ยนคำถามกันเองในระหว่างกลุ่ม กลุ่มเจ้าของคำถามมีหน้าที่เฉลยคำตอบโดยวิธี อ่านฟังเสียง

1.4 ฝึกให้ตอบเป็นรายบุคคลเมื่อเด็กช่วยตัวเองได้

1.5 เล่นเกม เรอถาม-ฉันทอบ หลังจากอ่านบทอ่าน หรือ บทเรียนกันเอง

2. ความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้น หรือการตีความ (interpretive / reading between the lines)

2.1 ใช้คำถามมุ่งให้ผู้เรียนสามารถคิดหาเหตุผล วิเคราะห์เหตุผลจากเรื่องที่อ่าน เช่น ทำไม.. อย่างไร.. เป็นต้น

2.2 ถามถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ขึ้น

2.3 ถามให้เปรียบเทียบหาความแตกต่าง ข้อขัดแย้ง หรือ ความเหมือนกัน

2.4 ถามถึงความที่สรุปว่าเป็นอย่างไร หรือ ควรจะเป็นอย่างไร

2.5 ยกสถานการณ์ที่เทียบเคียงว่า ถ้าหากเป็นเช่นนั้น... จะเป็นอย่างไร

3. ความเข้าใจในระดับสูง หรือ การขยายความ (extrapolation / reading beyond the lines)

3.1 ใช้คำถามให้ประเมินตัวละคร ใครดี ใครชั่ว ดีอย่างไร ไม่ดีอย่างไร

3.2 ให้เลือกแบบอย่างจากตัวละครพร้อมด้วยเหตุผลของการตอบ

3.3 สถานการณ์ ความสมจริง ของเรื่องเป็นไปได้หรือไม่

3.4 คุณภาพของบทความ ความรู้ทางวิชาการ การใช้แหล่งอ้างอิงน่าเชื่อถือได้เพียงใด

3.5 ภาษาที่ใช้ รูปประโยคเป็นอย่างไร ควรแก้ไขเรื่องราวอย่างไร

คอลลาฮาน, คล๊าก และเคลลฮ์ฟ (Callahan, Clark & Kellough, 1988, pp. 334-338)

ได้เสนอแนวการสอนอ่านจับใจความให้กับนักศึกษาครูในรูปแบบของบทเรียนโมดูล (Module) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสอนคำศัพท์

การสอนคำศัพท์สามารถพัฒนาได้โดยครู อย่าสรุปว่านักเรียนทราบความหมายของคำศัพท์ทุกคำ ในขณะที่เดียวกันให้หลีกเลี่ยงการสอนคำศัพท์อย่างละเอียด ครูควรใช้เทคนิคให้นักเรียนได้ขยายวงความรู้ด้านคำศัพท์ เช่น

1.1 สร้างบริบทที่เหมาะสมสำหรับคำศัพท์ใหม่ เช่น ยกตัวอย่างประโยคซึ่งให้ความหมายที่ต้องการ และเหมาะสมกับระดับของนักเรียน

1.2 สอนกลยุทธ์แจคำ (key word) โดยการสอนกลยุทธ์แจคำก่อนที่จะให้นักเรียนอ่าน อาจต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยให้ความหมายหลาย ๆ ความหมาย เพื่อความเหมาะที่ เหมาะสม กับบทอ่าน จะถูกเก็บรวบรวมไว้และกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้คำศัพท์ใหม่ตอบคำถามปากเปล่าใน ห้องเรียน

1.3 นำคำศัพท์มาใช้เป็นวิธีสอนให้เกิดประโยชน์ เช่น ถ้ามีปัจจัยเต็มหน้า ปัจจัย เต็มหลัง ที่สำคัญ สามารถนำมาแยกวิเคราะห์ คำศัพท์ยาว ๆ ควรแบ่งพยางค์ออกเพื่อให้ง่ายต่อการ ออกเสียง การได้ยิน และการนึกถึงหลักทางไวยากรณ์ เช่น คำที่ลงท้ายด้วย ...ed บ่งบอกว่าเป็น คำกริยาคำที่ลงท้ายด้วย ...ly บ่งบอกว่าเป็นคำกริยาวิเศษณ์ เพราะรูปแบบของคำที่ใช้ในรูปประโยค หรือ ความสัมพันธ์กับคำอื่นที่ช่วยชี้แนะให้ทราบความหมาย

1.4 สอนการสังเกตลักษณะการพิมพ์ที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน เช่น การใช้ หมายเหตุข้างหน้า การใช้คำอธิบาย หัวเรื่อง หมายเหตุท้ายหน้า การสรุป เครื่องหมายวรรคตอน

1.5 ส่งเสริมให้ใช้พจนานุกรมและสอนการใช้พจนานุกรม เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ การใช้พจนานุกรมที่เหมาะสมและใช้บ่อย ๆ นักเรียนก็จะขยายวงความรู้เรื่องคำศัพท์ด้วยตัวของ นักเรียนเอง พจนานุกรมเป็นแหล่งข้อมูลให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทักษะการใช้พจนานุกรมที่ จำเป็น เช่น การใช้คำช่วย การเลือกคำที่เหมาะสม การระลึกว่าคำศัพท์ที่มีความหมายได้หลายอย่าง การออกเสียงคำ การลงเสียงหนัก การรวมคำ ความหมายที่เกี่ยวข้องมาจากรากศัพท์

1.6 การใช้บัตรคำศัพท์ หรือ สมุดจดคำศัพท์ โดยการบันทึกคำศัพท์ลงในบัตร คำศัพท์ หรือ สมุดจดคำศัพท์

2. การพัฒนาการอ่านจับใจความ

2.1 การแปลความ (reading the lines)

หมายถึงการแปลความหมายตามตัวอักษร ซึ่งเป็นความสามารถระดับพื้นฐาน โดย ไม่มีสิ่งอื่นเกี่ยวข้อง ครูสำรวจอย่างไม่เป็นทางการโดยการถามคำถามทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสำรวจพื้นฐานความสามารถในการอ่านของนักเรียน ด้วยประสบการณ์และการสังเกตการ ตอบสนอง ครูควรให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านหลาย ๆ ชนิด และใช้คำถามที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้นักเรียนในการอ่านระดับแปลความ การอภิปราย พูดคุยก่อนการอ่านและหลังการอ่านจำเป็นต้อง ทำเพื่อกระตุ้น ความสนใจ และเพื่อทำให้มั่นใจในการแปลความ สามารถใช้คำถาม เช่น

2.1.1 ผู้เขียนบอกอะไรเรา

2.1.2 ข้อความส่วนใดในบทอ่านที่บอกรายละเอียด

2.1.3 ประโยคนี้หมายความว่าอย่างไร

ครูต้องปรับการคิดให้เข้ากับความสามารถของนักเรียน ต้องไม่กระทำความคิดที่จะเกิดขึ้นจากครู เช่น การสรุปว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถในระดับเดียวกัน มีทักษะครบถ้วน ครูควรพิจารณาการมอบหมายงานที่เหมาะสมในห้องเรียน

2.2 การตีความ (reading between the lines)

เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องหาความมุ่งหมาย หรือ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ตีความคิดของข้อความ การพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เห็นความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็น แยกความคิดเห็นของตนเองกับผู้เขียนได้ ผู้อ่านต้องพิจารณาแหล่งที่มาที่ผู้เขียนอ้างถึง การอ่านในขั้นนี้จำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและประสบการณ์ การอ่าน ในขั้นนี้ ครูควรใช้คำถาม เช่น

2.2.1 คุณคิดว่าทำไมผู้เขียนจึงเขียนเช่นนั้น

2.2.2 คำนี้คุณคิดว่าหมายถึงอะไร

2.2.3 คุณเห็นด้วยหรือไม่เพราะอะไร

คุณสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นของผู้เขียนได้ไหม การให้แบบฝึกหัดในการอ่านในขั้นนี้ เป็นการกระทำที่ไร้ประสิทธิผล เพราะจุดประสงค์ของการอ่านในขั้นนี้ ไม่ได้ถูกกำหนดออกมาอย่างเด่นชัด ดังนั้นการสอนอ่านในขั้นนี้ควรเริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า มีประโยชน์สำหรับครู คือ การใช้การทำนาย การพยากรณ์เกี่ยวกับบทอ่านที่จะอ่านต่อไป นักเรียนแต่ละคนจะจดบันทึกไว้ว่า เขาคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้น หรือ ความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการ หรือข้อความที่สนับสนุนน่าจะเป็นข้อความใด การลงความเห็นร่วมกันหลังการอ่าน โดยนักเรียนจะเปรียบเทียบคำทำนายของตนกับมติที่เป็นเอกฉันท์ของห้อง

2.3 การขยายความ (reading beyond the lines) การขยายความเป็นการนำสิ่งที่เกี่ยวข้องกันมาพิจารณาผลที่ตามมาและดึงเอาเนื้อหาของที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้เป็นกระบวนการวิเคราะห์ จนกระทั่งถึงการสังเคราะห์โดยผู้อ่าน ตั้งแต่เริ่มต้นจนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนความคิด ความสำคัญออกมา จุดมุ่งหมายของการอ่านในขั้นนี้เป็นจุดมุ่งหมายที่สูงที่สุดและยากที่สุดที่จะทำให้สำเร็จ ครูควรใช้คำถามเช่น

2.3.1 สิ่งที่ผู้เขียนกล่าวถึงเป็นจริงหรือไม่

2.3.2 ความเห็นเพิ่มเติมที่เราคิดได้นอกเหนือจากบทอ่านคืออะไรบ้าง

2.3.3 ปฏิกริยาตอบสนองอื่น ๆ ที่คนทั่วไปและเราเองจำเป็นต้องทำ เพราะอะไร

2.3.4 ถ้ามีบางอย่างแตกต่างไปจากที่ผู้เขียนกล่าวถึง ทรรศนะมุมมองของพวกเรา จะเปลี่ยนไปอย่างไร

2.3.5 อะไรบ้างที่เราคาดว่าจะเปลี่ยนแปลงหรือเกิดขึ้น ถ้ามีบางอย่างเกิดขึ้น หรือดำเนินไปตามที่ผู้เขียนพยากรณ์ไว้

2.3.6 คุณต้องการเห็นอะไรเปลี่ยนแปลง เพราะอะไร

2.3.7 ทำอย่างไรสิ่งเหล่านี้จึงจะกลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

2.3.8 ทำไมตัวเลือกเหล่านี้จึงสำคัญ และสำคัญกับใคร

2.3.9 คุณมีความคิดใหม่อะไรที่เกิดจากบทอ่าน

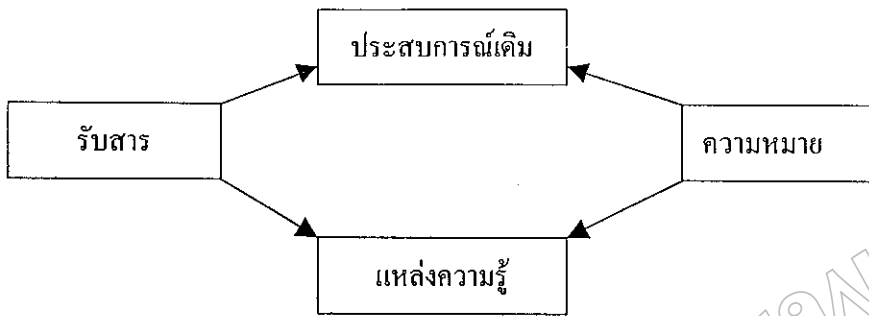
บทอ่านประเภทที่ส่งเสริมจินตนาการ เช่น บทละคร บทร้อยกรอง จะส่งผลต่อการอ่านแบบขยายความ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

ทฤษฎีการอ่านเป็นข้อสรุปที่เป็นความจริงอย่างกว้าง ใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการอ่าน การศึกษาทฤษฎีการอ่านให้เข้าใจจะเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

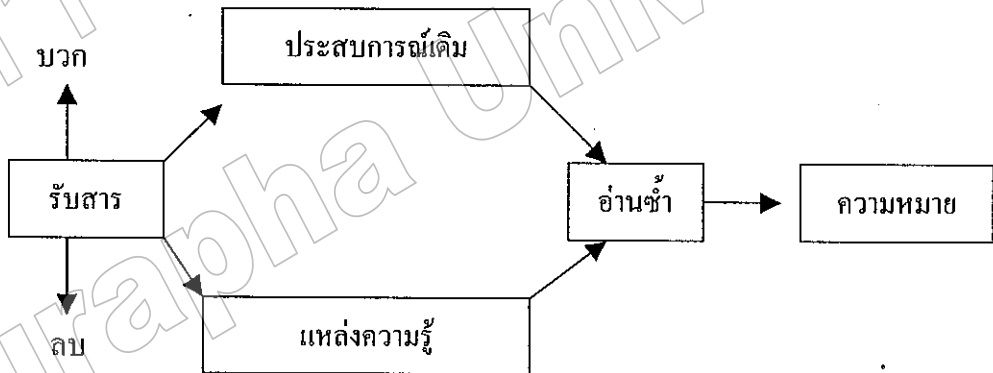
1. ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลักในข้อความหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญ เมื่อผู้อ่านได้สารแล้วจะนำใจความสำคัญในแต่ละข้อความมารวมกัน โดยต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจใจความเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎีนี้ยังแยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา

1.1 ทฤษฎีของ ทราบาสโซ (Trabasso) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการคือ ผู้อ่านรับรู้อารมณ์จากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ฉันเห็นลูกบอลสีแดง” เมื่ออ่านเสร็จแล้วหากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไรก็จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำ เมื่อเด็กได้พบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์เดิมมาพิจารณาและตัดสินใจได้ ดังภาพ

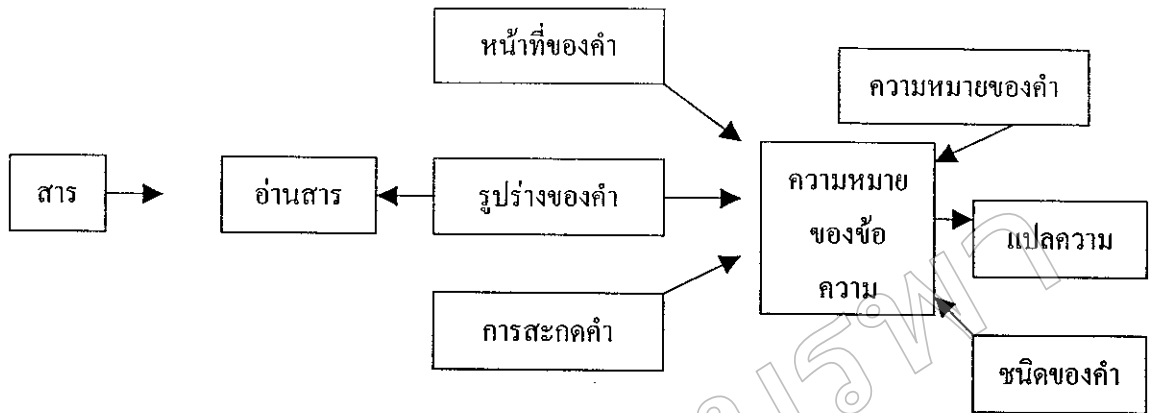
ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการอ่านตามทฤษฎีของ TRABASSO

1.2 ทฤษฎีของ เซส (Chase) และ คลาค (Clark) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์จริงและภาพถ้าไม่ตรงกับข้อมูล หรือ ยังไม่แน่ใจก็จะใช้วิธีอ่านซ้ำ ซึ่งสารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ จะใช้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่าเมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกในทางบวกซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ ดังภาพ

ภาพที่ 2 แสดงกระบวนการอ่านตามทฤษฎีของ เซส (Chase) และ คลาค (Clark)

1.3 ทฤษฎีของ รูเมลฮาร์ท (Rumelhart) กล่าวถึง การอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ โดยผู้อ่านจะเริ่มอ่านสารโดยพิจารณาจากคำที่รู้จักเพื่อทำความเข้าใจความหมายและนำมาเทียบความหมายของคกับความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำ และชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถแปลความของสารได้ ดังภาพ

ภาพที่ 3 แสดงกระบวนการอ่านตามทฤษฎีของ รูเมลฮาร์ท (Rumelhart)

สรุปได้ว่าทฤษฎีการอ่านเน้นความสัมพันธ์ของคำ ประโยค และข้อความ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ ชนิด หน้าที่ รูปร่าง และสะกดได้ โดยใช้ประสบการณ์และความรู้เดิมจะช่วยให้เข้าใจความหมายของบทอ่านได้

2. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (schema theory)

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการอ่าน “โครงสร้างความรู้” เป็นโครงสร้างของข้อมูลที่แสดงถึงความคิดรวบยอดทั่วไปซึ่งเก็บไว้ในความทรงจำ มีโครงสร้างความรู้ที่แสดงถึงความรู้ที่เกี่ยวกับความคิดรวบยอดต่างๆเกี่ยวกับวัตถุ สถานการณ์ เหตุการณ์ และลำดับของเหตุการณ์ การกระทำและลำดับของการกระทำต่าง ๆ (Rumelhart, 1981, p. 5 อ้างถึงใน วิศิษฐ์ จิตวัตร, 2543, หน้า 20) วีฟเฟอร์ (Weaver, 1988, p. 18) กล่าวถึง โครงสร้างความรู้ว่าเป็นโครงสร้างของความรู้และประสบการณ์รวมถึงความรู้ลึกที่มีต่อ โครงสร้างความรู้ นั้น ๆ สรุปได้ว่า โครงสร้างความรู้ที่เก็บสะสมไว้จากประสบการณ์แล้วนำมาเก็บไว้เป็นระบบตามลำดับชั้น ทุกคนจะมีโครงสร้างความรู้ที่แตกต่างกัน แครล (Carrell, 1991) ได้แบ่งโครงสร้างความรู้ที่ผู้อ่านใช้ขณะทีอ่านเนื้อเรื่องเป็น 2 ชนิด คือ

โครงสร้างความรู้ด้านเนื้อหา (content schema) คือ โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ของเรื่องที่อ่านซึ่งผู้อ่านมีอยู่เดิม ถ้าผู้อ่านคุ้นเคยกับเนื้อหาที่อ่านมาก่อนย่อมเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี แต่ถ้าเป็นเนื้อหาที่ผู้อ่านไม่คุ้นเคยมาก่อนย่อมเข้าใจเรื่องได้ยากกว่า

โครงสร้างความรู้ด้านรูปแบบ (formal schema) โครงสร้างความรู้ด้านรูปแบบมีอิทธิพลต่อการอ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผู้อ่านจะสามารถเล่าเรื่องที่อ่านไปแล้วได้ในปริมาณที่มาก ถ้าเรื่องนั้นมีโครงสร้างตรงกับความรู้เดิมของผู้อ่าน แต่ถ้าโครงสร้างของเรื่องแตกต่างไป เขาจะเล่าเรื่องได้ในปริมาณที่น้อยกว่า

สรุปได้ว่าทั้งโครงสร้างเรื่องด้านรูปแบบและเนื้อหา ล้วนมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการอ่านถ้าผู้อ่านคุ้นเคยกับ โครงสร้างเรื่องด้านเนื้อหาและรูปแบบย่อมทำให้การอ่านเรื่องง่ายกว่า การอ่านเรื่องที่ไม่คุ้นเคย

3. รูปแบบการอ่าน จากทฤษฎีการอ่าน ได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการอ่าน ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการอ่านเพื่อจับใจความ รูปแบบการอ่านที่นิยมใช้มีดังนี้

3.1 รูปแบบการอ่านแบบล่างสู่บน (bottom-up) เป็นการอ่านที่เน้นความสำคัญของสารโดยมุ่งให้ผู้อ่านศึกษารายละเอียดเพื่อรับรู้และจำแนกคำ กลุ่มคำ ประโยค โดยอาศัยความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านนั้น ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านจะเป็นตัวชี้แนะให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนเสนอไว้ในรูปแบบการอ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้เดิม โดยวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย ๆ ของภาษา ซึ่งได้แก่ คำแต่ละคำ หน้าที่ของคำ ๆ นั้น ประโยคหรือประโยคไปจนถึงข้อความทั้งหมด ถ้าเกิดปัญหาในการอ่าน ก็จะเป็นเพราะผู้อ่านยังไม่มีความสามารถทางภาษาเพียงพอ

รูปแบบการอ่านแบบล่างสู่บนนี้มีข้อจำกัดอยู่ ดังที่ โคดี (Coady, 1979) และ ดูบิน (Dubin, 1982) ได้ตั้งข้อสังเกตว่ามีผู้อ่านจำนวนหนึ่งมีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับดี คือรู้ความหมายของคำศัพท์ โครงสร้างประโยค และความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในข้อความที่อ่าน แต่ยังไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ แสดงว่า ความรู้ความสามารถทางภาษา เป็นสิ่งที่ช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

3.2 รูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่าง (Top-Down) นักการศึกษาที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบนี้ เช่น กูดแมน (Goodman, 1971) สมิธ (Smith, 1978) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะใช้พื้นความรู้ หรือ ประสบการณ์เดิมเป็นตัวชี้แนะให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน รูปแบบการอ่านตามแนวคิดนี้ ผู้อ่านใช้ข้อมูลทางภาษาจากบทอ่านเป็นเพียงพื้นฐานในการคาดเดารายละเอียดที่อ่านเท่านั้น และอาศัยประสบการณ์เดิมของตนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความและทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่างนี้เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอ่าน รวมทั้งสื่อที่ใช้ในการสอนอีกด้วย

อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่างยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการ จากผลการศึกษาและวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น เอสคีย์ (Eskey, 1986) และ คาร์เรล (Carrel, 1991) พบว่าผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ได้อาศัยแต่เพียงพื้นความรู้ของตนในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านเท่านั้น แต่ได้อาศัยความรู้ในด้านภาษาอย่างมากและในทำนองเดียวกัน ผู้อ่านที่ไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ก็ใช้วิธีการคาดเดารายละเอียดในขณะที่อ่าน เช่นเดียวกับผู้อ่านที่มี

ประสิทธิภาพ ดังนั้นรูปแบบการอ่านเพื่อความเข้าใจ และจับใจความจึงไม่น่าจะอาศัยเพียงพื้นความรู้ของผู้อ่านเป็นหลัก ดังเช่นที่อธิบายไว้ในรูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่างนี้

3.3 รูปแบบการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive) นักการศึกษาที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบนี้ เช่น รุเมลฮาร์ท และออร์โทนี (Rumelhart & Ortony, 1977) เป็นรูปแบบการอ่านที่ผู้อ่านจะใช้ความรู้ทางภาษาในการวิเคราะห์ตั้งแต่ระดับตัวอักษร ความหมายของคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ จนถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และข้อความทั้งหมดที่อ่าน ซึ่งเป็นรูปแบบการอ่านแบบล่างสู่บน โดยผู้อ่านอาศัยข้อมูลในบทอ่านเป็นตัวชี้แนะให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านในขณะเดียวกันผู้อ่านก็ใช้พื้นความรู้และประสบการณ์เดิมเป็นตัวชี้แนะแนวทางการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นรูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่าง นักการศึกษาหลายท่าน เช่น ดีไวน์ (Devine, 1986) คาร์เรล และไอสเตอร์โฮลด์ (Carrell & Eisterhold, 1988) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการอ่านโดยวิเคราะห์จากล่างสู่บน และบนสู่ล่างนี้เป็นรูปแบบที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะในขณะที่รูปแบบการอ่านแบบล่างสู่บนเริ่มขึ้น ผู้อ่านอ่านตัวอักษร คำศัพท์ ประโยค โดยอาศัยความรู้ทางภาษานั้น รูปแบบการอ่านแบบบนสู่ล่างก็จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้น โดยที่ผู้อ่านจะสร้างมโนทัศน์คร่าว ๆ ขึ้นในใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้เกิดการคาดเดาเรื่องที่อ่านได้คร่าว ๆ มโนทัศน์ของผู้อ่านเกิดจากพื้นความรู้ที่มีอยู่นั่นเอง รูปแบบทั้งสองนี้จะเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่รู้ตัว

หลักจิตวิทยาพัฒนาการ

พัฒนาการทางด้านร่างกายมีผลต่อการพัฒนาการอ่านของนักเรียน เพราะการอ่านเกี่ยวกับความพร้อมทางสมองและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง คือ ตา หู และปาก ดังนั้น ลำดับขั้นพัฒนาในการอ่านจึงเป็นไปตามลำดับขั้นพัฒนาการทางร่างกาย เพียเจต์ (Piaget, 1970 อ้างถึงใน สุนันทามันเสริมรัฐวิทย์, 2593, หน้า 10) ได้ศึกษาขั้นพัฒนาความคิดของเด็กในวัยต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นใช้สัมผัสและกล้ามเนื้อ (sensory motor period) เริ่มตั้งแต่อายุ 0-2 ปี เป็นระยะที่เด็กรับรู้ได้จากความรู้สึกสนใจสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัวก่อนที่จะเรียนรู้ภาษา ระยะนี้เริ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นรู้จักคิดถึงความคิด (preparation thought period) ขั้นแรกเริ่มตั้งแต่อายุ 2-3 ปี เด็กในระยะนี้จะยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง การแปลความคิดของเด็กจะไม่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด แต่จะแสดงพฤติกรรมที่ทำทนายตนเอง ขั้นที่ 2 จะเริ่มตั้งแต่อายุ 4-7 ปี ระยะนี้เด็กจะรู้จักสร้างมโนทัศน์โดยอาศัยการจัดกลุ่มของวัตถุ มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของ เข้าใจปริมาณ น้ำหนัก และขนาด

169792

๑
๔๒๐.๗/๔
๙๙๓ ๗
๑

ขั้นที่ 3 ขั้นใช้ความคิดเชิงรูปธรรม (period of concrete operation) เริ่มตั้งแต่อายุ 7-11 ปี
 ระยะนี้เด็กจะสร้างมโนทัศน์ให้มีความสัมพันธ์กับรูปธรรม รู้จักใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผลและจัด
 ลำดับความคิดของตนเองได้

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้ความคิดเชิงนามธรรม (period of formal operation) เริ่มตั้งแต่อายุ 11-15 ปี
 เป็นระยะที่มีความสามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม สร้างมโนทัศน์ให้สัมพันธ์กับนามธรรม
 ใช้เหตุผลช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา พัฒนาทางความคิดเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นความคิด
 ในด้านการตีความแปลความ หรือ การพิสูจน์หาความจริง

ลำดับขั้นพัฒนาการอ่าน สุภันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, หน้า 11-13) ได้สรุปลำดับขั้น
 พัฒนาการอ่านของ นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงขั้นพัฒนาการของเด็กในระดับแรก
 เกิดจนถึงอายุประมาณ 15 ปี โดยศึกษาจากพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความคิด และความสนใจของ
 เด็ก ซึ่งในแต่ละขั้นเด็กจะมีความสนใจแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ และลำดับขั้นพัฒนาการอ่าน
 จะดำเนินไปตามลำดับขั้นพัฒนาการร่างกาย สามารถแบ่งได้เป็น 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นก่อนเริ่มอ่าน ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ทารกจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาล เป็น
 ช่วงเวลาที่เด็กจะได้เตรียมตัวเพื่อรับกับพัฒนาการในขั้นต่อไป การเตรียมเด็กควรเน้นกิจกรรมที่
 จะช่วยพัฒนาให้เด็กรู้จักเปรียบเทียบ กฎเกณฑ์ การอ่านจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความ
 เจริญเติบโตให้กับเด็ก ผู้ปกครองควรเตรียมเด็กให้มีประสบการณ์ทางภาษามากขึ้น

ขั้นเริ่มต้นอ่าน ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนกระทั่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กจะ
 ค้นเคยกับคำง่าย ๆ ที่อยู่ใกล้ ๆ ตัว และพูดประโยคสั้น ๆ เด็กจะใช้เวลาและจำประโยคเหล่านี้ได้
 ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นรู้จักใช้คำให้สัมพันธ์กับความหมาย อันเป็นส่วนหนึ่งของการจัด
 ประสบการณ์ในการอ่าน โดยปกติกิจกรรมการสอนอ่านอย่างเป็นทางการ จะเริ่มต้นในขั้นนี้

ขั้นเริ่มต้นอ่านอย่างอิสระ ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 3
 ครูต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าเด็กคนใดมีความพร้อม สมควรที่จะอ่านอย่างอิสระ หรือ อ่านได้ด้วย
 ตนเอง โดยพิจารณาจำนวนคำที่เด็กรู้จักว่าต้องมีมากพอ และรู้จักโครงสร้างของประโยคดี
 วิธีการสอนที่ครูจะนำมาใช้ในขั้นนี้ คือ การแนะนำให้เด็กรู้จักคำยากในเรื่องจนเข้าใจ แล้วจึงให้
 อ่านเรื่อง เรื่องที่อ่านควรมีความยาวเหมาะสมกับอายุ สายตา และช่วงความสนใจของเด็ก การสอน
 อ่านในขั้นนี้ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักส่วนประกอบของคำ เป็นการเตรียมตัวเพื่อนำไปสู่การอ่าน
 ด้วยตนเอง

ขั้นถ่ายโยงความรู้ เริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 2-4 เด็กจะพบหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มี
 เนื้อเรื่อง แตกต่างจากหนังสือแบบเรียน ครูต้องแนะนำการเลือกหนังสืออ่านให้เหมาะสมกับวัย

และความสนใจ การสอนอ่านในใจจะเริ่มค้นในขั้นนี้ การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อเก็บความ
กระบวนการสอนอ่านจึงเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และทำความเข้าใจเรื่องราวก่อน

ขั้นวุฒิภาวะระดับกลาง เริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เด็กจะมีทักษะในการอ่านมากขึ้น
ครูควรเริ่มสอนการอ่านวิจารณ์ญาณ เด็กจะอ่านหนังสืออย่างกว้างขวาง ครูควรแนะนำหนังสือและ
ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือ ทักษะการอ่านที่ควรสอนคือ การอ่านเพื่อจับความคิดสำคัญ
ของเรื่อง

ขั้นวุฒิภาวะระดับสูง เริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นต้นไป เด็กจะมีรสนิยมใน
การอ่าน เลือกหนังสือที่อ่านแตกต่างกัน นอกจากนั้นจะมีความสนใจ มีทัศนคติเข้ามาเกี่ยวข้องกับ
การอ่านด้วย การอ่านในขั้นนี้เป็นการอ่านระดับสูง ผู้อ่านต้องมีเทคนิค วิธีอ่าน รู้คำศัพท์ รู้วิธี
อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสรุปได้ว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลำดับขั้นพัฒนาการอ่าน
อยู่ในขั้นวุฒิภาวะระดับสูง นักเรียนต้องรู้วิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงควรแนะนำ
รูปแบบการอ่านเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านที่นำมาใช้พัฒนาการสอนอ่านจับใจความ

จากหลักการสอนอ่านจับใจความข้างต้น นำไปสู่วิธีการสอนอ่านจับใจความ ซึ่งมี
นักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้หลากหลาย จากการศึกษาพบว่าวิธีสอนที่สามารถนำไปปฏิบัติ
ได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับการทดสอบการอ่านจับใจความ ได้แก่

วิธีสอนอ่านแนว DR-TA (directed reading – thinking activity)

เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อการวิเคราะห์ โดยใช้หลักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นการ
ส่งเสริมธรรมชาติของการอ่านอย่างมีปฏิสัมพันธ์ มีงานวิจัยหลายๆด้านแสดงให้เห็นว่าวิธีการสอน
อ่านแนว DR-TA ช่วยให้เกิดความเข้าใจดีกว่าการทดสอบเพียงความจำของผู้อ่านเท่านั้น แนวคิด
DR-TA เชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้าน แรงจูงใจ ทัศนคติ ความสามารถในการ
การจับใจความ การรวบรวมข้อความ และการนำข้อความมาใช้ประโยชน์ ครูจึงไม่ควรคาดหวังว่า
เด็กจะให้คำตอบประเภทเดียวกัน การสอนอ่านโดยใช้วิธี DR-TA ได้รับการปรับปรุงมาหลาย
รูปแบบ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 – 1980 นักวิจัยที่ศูนย์การศึกษาการอ่าน มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ได้
พยายามปรับปรุงรูปแบบแต่ยังเน้นวัตถุประสงค์หลัก คือ การอ่านโดยการวิเคราะห์ DR-TA ใช้ได้
ผลดีในการสอนอ่าน เพียร์สัน (Pearson, 1985 อ้างถึงใน วิสาข์ จิตวิตร, 2543) ได้เสนอแนะ
วิธีการสอนแนว DR-TA ไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนคาดเดาเรื่องหลายๆ ตอนก่อนอ่านเรื่อง
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้พื้นความรู้เดิมเพื่อการคาดเดา

3. ดำเนินการถามคำถามเพื่อการวิเคราะห์ 4 ขั้นตอน ควรถามเมื่อนักเรียนอ่านไปบางส่วน

3.1 ตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ คือ คำถามที่ทำให้ผู้อ่านต้องคิดพิจารณา

3.2 ให้หาคำตอบร่วมกัน รวบรวมความคิดระหว่างครูและนักเรียน

3.3 ช่วยนักเรียนหาเงื่อนงำจากบทอ่านเพื่อให้ตอบคำถาม เชิงวิเคราะห์ได้โดยการให้พิสูจน์คำตอบของตนเอง

3.4 แสดงให้เห็นการดำเนินการสอนจากการหาเงื่อนงำไปสู่คำตอบ

เนสเซล (Nessel, 1987) ได้เสนอแนะการปรับปรุงการสอนอ่านแนว DR-TA ว่าอย่าเริ่มบทเรียนด้วยคำถามว่า “นักเรียนเคยทำดังนั้น หรือ เคยทำอย่างนี้มาก่อนหรือไม่”

(Have you ever...?) เพราะจะเป็นการหันเหความสนใจของผู้เรียนจากการอ่านไปสู่การเล่าเรื่อง ควรดำเนินการดังนี้

1. เมื่อให้นักเรียนอ่านเรื่องควรทราบจุดสำคัญ ๆ ของเรื่องที่จะนำไปสู่การอภิปรายได้

2. ให้นักเรียนหยุดอ่านตรงจุดสำคัญของเรื่อง ตั้งคำถามให้ผู้อ่านคิดว่า เรื่องควรเป็นอย่างไรต่อไป เช่น “What do you think will happen ?”

3. ให้ผู้อ่านหาหลักฐานจากการคาดเดา ตั้งคำถามว่า ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น หรือมีข้อสนับสนุนอะไรจากเรื่องที่อ่าน

4. เมื่ออ่านเรื่องต่อไปให้ผู้เรียนประเมินผลการคาดเดาของตนเอง

สโตเฟอร์ (Stauffer, 1969 อ้างถึงใน วิสาข์ จิตวิตร, 2543, หน้า 223-224) ได้เสนอขั้นตอนการสอนไว้ดังนี้

1. หาจุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่อง โดยนักเรียนอาจทำนายจากชื่อเรื่อง แผนภูมิรูปภาพ โดยใช้ประสบการณ์และคำบางคำที่เป็นกุญแจสำคัญในเนื้อเรื่อง

2. ครูให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่านและใช้กลวิธีอ่านตามความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและระดับความยากง่าย

3. ครูสังเกตการอ่านและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์

4. นักเรียนปรับจุดประสงค์ที่ทำนายไว้ หลังจากอ่านแล้วว่าจะคงไว้หรือปรับเปลี่ยน

5. หลังจากนั้นให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม โดยการอภิปราย อ่านหนังสือเพิ่มเติม หรือการเขียนถึงวิธีปรับเปลี่ยนสิ่งที่นักเรียนทำนายไว้

สรุปได้ว่าวิธีการสอนอ่านแนว DR-TA เน้นความสำคัญของการคาดเดาก่อนการอ่าน การใช้พื้นความรู้ หรือ เนื้อหาจากบทอ่าน เพื่อตัดสินการคาดเดานั้น การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการคาดเดา รู้จักหาเหตุผลหลักฐานยืนยันข้อมูลการคาดคะเน

ของตนเอง วิธีการสอนอ่านแนว DR-TA นำผู้เรียนไปสู่การมีส่วนร่วมในการอ่านและความเข้าใจ เรื่องที่อ่าน ผู้เรียนที่เรียนการอ่านตามแนว DR-TA จะมีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการเรียนรู้ ไปสู่การอ่าน เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่าน ผู้วิจัยนำวิธีการสอนแนว DR-TA มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยดำเนินตามขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนทำนายเรื่องที่จะอ่านก่อนการอ่าน
- ขั้นที่ 2 กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมในการเดาเรื่อง
- ขั้นที่ 3 นักเรียนอ่านเรื่องเพียงบางส่วน
- ขั้นที่ 4 ตัดสินคำตอบด้วยกัน และนักเรียนประเมินการทำนายเรื่องของตนเอง

การสอนโดยวิธีการทำนายเรื่องล่วงหน้า กู๊ดแมน (Goodman, 1971 อ้างถึงใน อรุณี สายเสมา, 2536) เห็นว่าผู้อ่านจะมีความสามารถในการอ่านได้ดีเมื่อผู้อ่านรู้จักทำนายเรื่องที่จะอ่านล่วงหน้า อรุณี สายเสมา (2536) ได้สรุปถึงการฝึกอ่านโดยใช้วิธีการทำนายว่า ต้องอาศัยประสบการณ์พื้นฐานที่คุ้นเคย และรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล ควรถามตัวเองอยู่เสมอว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม ผลเป็นอย่างไร รู้จักวิจารณ์ ตัดสินบุคคลในเนื้อเรื่อง แล้วนำมาตั้งคำถาม หรือ คาดคะเนเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า ได้ลำดับขั้นในการสอนอ่าน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ข้อสงสัย ในขั้นนี้เป็นการเริ่มต้นในการอ่าน ครูสร้างให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย โดยการที่ครูพยายามเสนอวิธีการที่เป็นปัญหาแล้วให้นักเรียนพยายามค้นหาชื่อเรื่องที่จะเรียนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 เริ่มต้นอ่าน ก่อนที่ครูจะแจกบทอ่านให้นักเรียนอ่าน ควรแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 3 ตอน กำหนดให้นักเรียนอ่านตอนที่ 1 เมื่ออ่านจบแล้วให้ทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เล่าเรื่องย้อนกลับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม

ขั้นที่ 3 ค้นหาจุดสำคัญ ในขั้นนี้นักเรียนอ่านตอนที่สอง เมื่อจบแล้วอภิปราย เหตุการณ์ เล่าเรื่องย้อนกลับ ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เพื่อวิเคราะห์ตัดสิน คำทำนายตอนต่อไป

ขั้นที่ 4 อ่านส่วนสุดท้าย ครูให้นักเรียนอ่านส่วนที่เหลือทั้งหมด แล้วอภิปรายเปรียบเทียบคำทำนาย ให้นับจำนวนคำทำนายทั้งหมดว่า ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับเรื่องเพียงใด

ขั้นที่ 5 สรุปผลและประเมินผล สรุปเนื้อเรื่อง ก่อนประเมินผลให้นักเรียนอ่านทบทวนเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง โดยทุกกลุ่มสรุปจาก 8 คำถาม คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ผลที่ได้รับ และข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน หรือ อาจจะใช้กิจกรรมอื่น ๆ สรุป เช่น เกม ก็ได้ จากนั้นนักเรียนทำแบบฝึกหัด

สรุปได้ว่า การอ่านโดยการทำนายเรื่องล่วงหน้าเป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งทำความเข้าใจและจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยการค้นหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามของตนว่าตรงกับที่ตนเองคิดไว้หรือไม่อย่างไร

การสอนอ่านโดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง ในการสอนทักษะการอ่านนั้น โดยปกติครูจะตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถามเพื่อประเมินความเข้าใจ จากแนวคิดที่ใช้คำถามช่วยในการอ่านเพื่อความเข้าใจ จึงได้เกิดวิธีสอนที่ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง เพราะคนที่ถามได้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ถามเป็นอย่างดี ครูควรจะสอนวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญและรายละเอียดที่สำคัญให้แก่ นักเรียน ถึงคำถาม 2 ประเภท คือ คำถามที่ต้องตอบรับหรือปฏิเสธ (Yes/No Question) คำถามที่ต้องการคำตอบที่เป็นข้อมูล หรือ เหตุผล (Wh-Question) และดำเนินการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูสอนศัพท์และโครงสร้างที่นักเรียนควรรู้จากเรื่องที่กำหนดให้อ่านและให้นักเรียนฝึกใช้จนเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำและ โครงสร้างนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนอ่านเรื่องหรือข้อความที่ตัดตอนมาให้อ่านและให้นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยลำพัง

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนจับกลุ่มช่วยกันเลือกคำถามที่ดีที่สุด เพื่อเป็นคำถามของกลุ่มและส่งตัวแทนมาถามคำถามของกลุ่มตนและให้นักเรียนที่เหลือเป็นผู้ตอบคำถาม

ขั้นที่ 4 ช่วยกันวิจารณ์คำถามของแต่ละกลุ่มว่าคำถามข้อใดเป็นคำถามที่ดี ถูกต้องทั้งไวยากรณ์ และมีรายละเอียดของเรื่องครบถ้วน

การให้นักเรียนได้ตั้งคำถามเองทำให้นักเรียนเกิดความสุขและมีแรงจูงใจที่จะตั้งคำถามเพื่อให้เกิดความหลากหลาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หลังการอ่านสูงขึ้น โดยเฉพาะข้อคำถามที่คล้ายกับคำถามที่นักเรียนได้ตั้งขึ้น ในขณะที่นักเรียนได้ตั้งขึ้นเองในขณะที่อ่านเรื่อง

การคัดเลือกบทอ่าน

การหาความยากง่ายของบทอ่าน การคัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน จะทำให้นักเรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกณฑ์ในการคัดเลือกบทอ่านมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี ครูจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความเหมาะสมของบทอ่านสำหรับนักเรียน เกณฑ์ในการคัดเลือกบทอ่านมีดังนี้

1. การคำนวณหาดัชนีความยากง่ายของเฟรชคินเซด (Flesch Kincaid Readability Index) (วิสาข์ จิตวิวัฒน์, 2543, หน้า 244) เป็นดัชนีหาความยากง่ายโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์จากโปรแกรมสำเร็จรูป Right Writer ซึ่งสะดวกต่อการคิดคำนวณมาก สูตรนี้เป็นสูตรที่กระทรวง

กลาโหม สหรัฐอเมริกาใช้เป็นมาตรฐานบังคับให้ผู้มีหน้าที่ทำคู่มือการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ใช้ในการ
คำนวณหาธรรมชาติความยากง่ายของคู่มือ

2. กราฟคำนวณค่าความยากง่ายของฟราย (Fry's Readability Graph) (สุรนันทน์
มันเสริมวิทย์, 2539, หน้า 80) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยมีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

2.1 เรื่องที่มีความยาว 3-5 หน้า ให้สุ่มข้อความ 3 ตอน คือ ตอนต้น ตอนกลาง
และตอนท้ายของเรื่อง ตอนละ 100 คำ ถ้าเรื่องมีความยาวมากกว่านี้อาจลดลงโดยสุ่มเพียง 2 ตอน
และการนับคำ ชื่อเฉพาะ จำนวนเลข ตัวย่อปี ค.ศ. นับเป็น 1 คำเสมอ

2.2 นับจำนวนประโยคใน 100 คำ หากมีเศษของจำนวนคำที่ไม่ถึง 1 ประโยค
ให้ทำเป็นเศษส่วนของประโยคหรือเป็นจุดทศนิยม

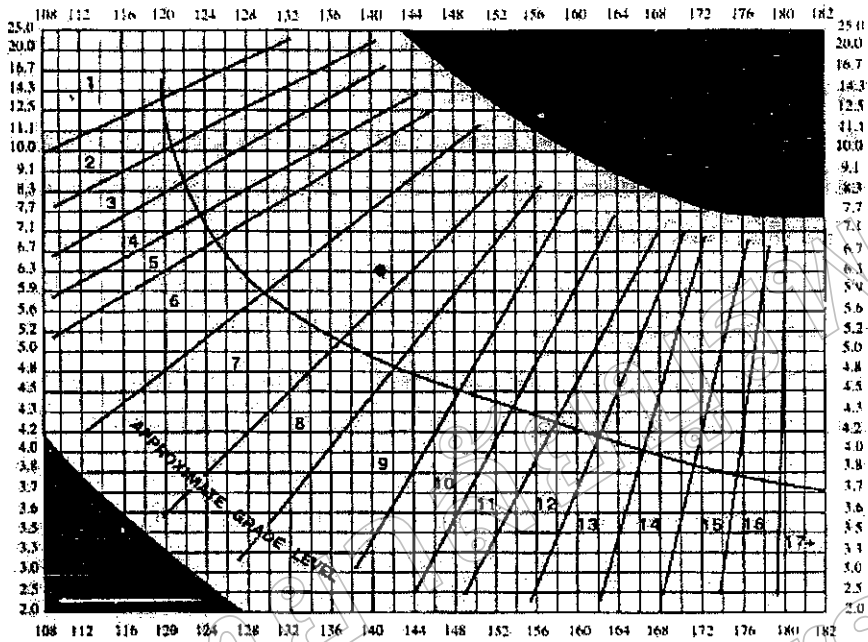
2.3 หาค่าเฉลี่ยของจำนวนประโยค โดยนำจำนวนประโยคของทั้งสามตอนมารวม
กันแล้วหารด้วย 3 หรือหารด้วยจำนวนข้อความที่สุ่มไว้

2.4 นับจำนวนพยางค์ใน 100 คำ ของแต่ละข้อความ การนับจำนวนพยางค์ให้ถือ
เกณฑ์ตามเสียงที่เปล่งในแต่ละคำ

2.5 หาค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ด้วยการนำจำนวนพยางค์ ของทั้ง 3 ตอน มารวม
กันแล้วหารด้วยจำนวนข้อความที่สุ่ม คือ 3

2.6 นำค่าเฉลี่ยของจำนวนประโยคและพยางค์ไปหาจุดตัดบนกราฟของฟราย ตัดกับ
จุดใดคือระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับระดับชั้นนั้น

Average numbers of syllables per 100 words

ภาพที่ 4 แสดงกราฟหาความยากง่ายของบทอ่านของฟราย

แนวตั้งของกราฟแสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของจำนวนประโยคใน 100 คำ โดยเริ่มต้นที่ 2.0 เป็นเฉลี่ยต่ำสุด และ 25.0 เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนแนวนอนแสดงให้เห็นค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ใน 100 คำ เริ่มต้นที่ 108 เป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ 182 เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ถ้าค่าเฉลี่ยของประโยคมากและค่าเฉลี่ยของพยางค์น้อยเป็นบทอ่านที่เหมาะสมในระดับประถมศึกษา แต่ถ้าค่าเฉลี่ยของประโยคน้อยและค่าเฉลี่ยของพยางค์มากเป็นบทอ่านที่เหมาะสมในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาตามลำดับ

จากการศึกษาการหาความยากง่ายของบทอ่าน ผู้วิจัยพบว่ากราฟการคำนวณหาความยากง่ายของบทอ่านของฟราย เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและครูผู้สอนสามารถคำนวณได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงได้ใช้การคำนวณโดยใช้กราฟคำนวณหาความยากง่ายของบทอ่านของฟราย ในการคำนวณบทอ่านจับใจความภาษาอังกฤษในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนำหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้ในโรงเรียนได้ และสุ่มบทอ่านจากตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของหนังสือแบบเรียนและนำมาหาค่าเฉลี่ยจำนวนพยางค์ และจำนวนประโยค แล้วนำไปหาจุดตัดบนกราฟของฟราย พบว่าค่าความยากง่ายของหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าความยากง่ายอยู่ที่ระดับ เกรด 6 และเกรด 7 ในการคัดเลือกบทอ่านสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกบทอ่านที่มีค่าความยากง่ายอยู่ที่ระดับเกรด 6 หรือ เกรด 7

ความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 11-15 ปี) การคัดเลือกบทอ่านที่ตรงกับ ความสนใจของผู้อ่านจะทำให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจในการอ่าน สนใจและตั้งใจอ่านมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะผู้อ่านแต่ละวัยจะมีความสนใจในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป นักการศึกษาหลายท่านได้ ทำการศึกษาความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นต้น ไว้ดังนี้

จวีลิกษณ์ บุญชะกาญจน (2525, หน้า 35) กล่าวว่า เด็กชายวัย 11 ปีชอบเรื่องผจญภัย ตื่นเต้นลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก ธรรมชาติ และชีวิตของสัตว์ ความมีน้ำใจเป็น นักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เด็กชายวัย 12-13 ปี จะสนใจประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ และ หนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และสังคม เด็กหญิงชอบนิยายซาบซึ้ง

ทัศนาศ สัตตะยะนันท์ และลัดดา รุ่งวิสัย (2534, หน้า 103) ได้ทำการศึกษาความสนใจ วรรณกรรมซึ่งตอบสนองความต้องการของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นอ่านเพื่อความรู้ ความสนุกสนาน การพัฒนาตนเอง เสริมการเรียนรู้ และไขข้อข้องใจ วัยรุ่นสนใจ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กีฬา และเทคโนโลยี ตามลำดับ

ทองประดับ ลิ้มตระกูล (2516, หน้า 223-225) ศึกษาความสนใจและแนวการอ่าน หนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง พบว่านักเรียนอายุ 13 ปี สนใจอ่านหนังสือ นิทานตลกขบขัน หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา นิทานพื้นบ้าน เรื่องแปลก เรื่องเล่าเกิน ความจริง ตามลำดับ

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าวัยรุ่นตอนต้นสนใจอ่านบทอ่านเกี่ยวกับเรื่องตื่นเต้น สนุกสนาน วิทยาศาสตร์ นิทาน โดยมุ่งอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน

1. ความหมายของรูปแบบการสอน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการ สอนไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537, หน้า 142) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แผนงานหรือ รูปแบบที่ออกมาเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนในลักษณะที่ผู้เรียนและผู้สอนเผชิญหน้ากัน (face-to-face teaching) ในห้องเรียนหรือ ในการติวเสริมความรู้ และเป็นรูปแบบที่ใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึง หนังสือ ฟิล์ม เทป และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ตลอดจนกำหนด การสอนระยะยาว แต่ละรูปแบบการสอนจะทำให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 140) กล่าวว่า รูปแบบการสอนมีความหมาย 2 แนวทางใหญ่ ๆ โดยแนวแรกมองว่ารูปแบบการสอนเป็นกิจกรรมหรือวิธีสอน ส่วนแนวที่สอง มองรูปแบบการสอนว่าเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอนที่จะนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

นลินี บำเรอราช (2544, หน้า 1) กล่าวว่า รูปแบบการสอนหมายถึง แบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการออกแบบอย่างมีระบบ มีวิธีดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีกลวิธีการเรียนรู้เพื่อศักยภาพการคิดอย่างชาญฉลาด เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

จอยส์ และคณะ (Joyce et al., 1992) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการสอน แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกระทำเพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการสอนนั้น

เซลเลอร์ และคณะ (Saylor et al., 1981) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึงแบบหรือรูปแบบของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกันเพื่อจุดหมายหรือ จุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง

ดังนั้นสรุปได้ว่า รูปแบบการสอน หมายถึง รูปแบบการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งของการสอน ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกระทำ

2. องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนโดยทั่วไปมีองค์ประกอบรวมที่สำคัญ ซึ่งผู้พัฒนารูปแบบการสอนควรคำนึงถึง ดังต่อไปนี้ (ละเอียด รัชนีแผ้ว, 2528 อ้างอิงจาก Joyce et al., 1992)

2.1 หลักการของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่กล่าวถึงความเชื่อ แนวความคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน หลักการของรูปแบบการสอนจะเป็นตัวชี้ นำ การกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานในรูปแบบการสอน

2.2 จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการสอน

2.3 เนื้อหา เป็นส่วนที่ระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน

2.4 กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ เมื่อมีการนำรูปแบบการสอนไปใช้

2.5 การวัดผลและประเมินผล เป็นส่วนที่ประเมินถึงประสิทธิผลของรูปแบบการสอน

3. กลุ่มของรูปแบบการสอน

จอยซ์ และคณะ (Joyce et al., 1992) ได้จัดกลุ่มของรูปแบบการสอนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

3.1 กลุ่มที่เน้นการประมวลผลข้อมูล (the information processing family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้เน้นการค้นหาและประมวลผลข้อมูล ใ้รู้ปัญหาและหาคำตอบของปัญหา และให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดและสร้างมโนทัศน์ รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้บางรูปแบบเน้นให้ผู้เรียนสร้างมโนทัศน์และทดสอบสมมุติฐาน บางรูปแบบมุ่งที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ บางรูปแบบมุ่งส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา โดยทั่วไป ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment Model) รูปแบบการสอนแบบสืบสวนทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry Model) รูปแบบการสอนกลยุทธการจำ (Memory Model)

3.2 กลุ่มที่เน้นตัวบุคคล (the personal family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มุ่งเน้นการพัฒนาตัวบุคคล พัฒนาทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้บุคคลมีความเข้าใจในตนเองดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความสามารถสร้างสรรค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการสอนแบบไม่สั่งการ (non-directed teaching model) รูปแบบการฝึกความตระหนักรู้ (awareness training model)

3.3 กลุ่มที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (the social family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการใช้กระบวนการประนีประนอมในการแก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักการประชาธิปไตย ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการสอนแบบให้ค้นคว้าเป็นกลุ่ม (group investigation model)

3.4 กลุ่มที่เน้นการปรับพฤติกรรม (the behavioral systems family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มุ่งพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน และทักษะในการปฏิบัติ ทฤษฎีพื้นฐานที่รองรับรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามของการปรับพฤติกรรม (behavioral modification) ตัวอย่างเช่น รูปแบบการฝึกความกล้าแสดงออก (assertive training model)

4. การพัฒนารูปแบบการสอน

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน มีนักการศึกษาได้ให้แนวทางการพัฒนารูปแบบการสอนไว้ใกล้เคียงกัน เช่น

การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 147-148)

ขั้นตอนแรก เป็นการพัฒนารูปแบบความคิด

1. จะต้องสร้างรูปแบบการสอนโดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด หลักการ รูปแบบการสอนที่มีผู้คิดค้นไว้แล้ว

2. คิดค้นวิธีการที่จะจัดการสอนให้บรรลุอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ว่าจะต้องดำเนินการเช่นไร มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบ หรือ กิจกรรมใด เขียนออกมาเป็นรูปแบบ โดยผ่านการพิจารณาถ่วงถ่วง โดยมีทฤษฎี แนวความคิด ผลการวิจัยยืนยัน

ขั้นตอนที่สอง การตรวจสอบ

1. นำรูปแบบการสอนนั้นไปทดลองใช้สอน
2. ตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น
3. ปรับปรุงองค์ประกอบหรือกิจกรรมที่มีปัญหา

แนวทางของจอยซ์ และเวล (Joyce & Weil, 1985) เป็นแนวทางที่ผู้สอนจะสามารถเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้จริง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางและหลักการของจอยซ์ และเวล มาเป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการสอนครั้งนี้ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. หลักการพัฒนารูปแบบการสอน ประกอบด้วย

- 1.1 รูปแบบการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น
- 1.2 เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้วก่อนไปใช้อย่างแพร่หลาย ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงใช้ในสภาพจริงและนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข
- 1.3 การพัฒนารูปแบบการสอน อาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวาง หรือ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
- 1.4 การพัฒนารูปแบบการสอน จะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลัก จะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม

2. องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

จอยซ์ และเวล (Joyce & Weil, 1985) ได้นำเสนอรูปแบบการสอน เป็น 4 ส่วน คือ

2.1 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการสอน (orientation to the model) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการสอน ประกอบไปด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ทฤษฎี ข้อสมมุติฐาน หลักการ และแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน

2.2 รูปแบบการสอน (the model of teaching) เป็นการอธิบายถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยละเอียด ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ขั้นตอนของรูปแบบ (syntax หรือ phases) เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการสอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.2 รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ (social system) เป็นการอธิบายถึงบทบาทครู นักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ เช่น บทบาทของครูอาจเป็นผู้นำกิจกรรม เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้แนะแนว เป็นแหล่งข้อมูล เป็นต้น

2.2.3 หลักการของการตอบสนอง (principles of reaction) เป็นการบอกถึงวิธีการแสดงออกของครูต่อนักเรียน การตอบสนองการกระทำของนักเรียน เช่น การให้รางวัลแก่นักเรียน การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น การไม่ประเมินว่าถูกหรือผิด เป็นต้น

2.2.4 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน (support system) เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไข หรือสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การใช้รูปแบบนั้นได้ผล เช่น รูปแบบการสอนแบบทดลองในห้องปฏิบัติการ ต้องใช้ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว รูปแบบการสอนแบบฝึกทักษะ นักเรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่และใช้อุปกรณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพการทำงานจริง

2.3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (application) เป็นการให้คำแนะนำและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ได้ผลดี เช่น ควรใช้กับเนื้อหาประเภทใด ควรใช้กับผู้เรียนระดับใด เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำอื่น ๆ เพื่อให้การใช้รูปแบบการสอนนั้นมีประสิทธิผลที่สุด

2.4 ผลที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (instructional and nurturant effect) รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลทางตรงเกิดจากกิจกรรมที่จัดขึ้นตามรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบการสอนนั้น และผลทางอ้อมเกิดจากสภาพแวดล้อม เป็นผลพลอยได้จากการใช้รูปแบบการสอนนั้น ซึ่งจะเน้นแนวทางสำหรับครูในการพิจารณาและเลือกรูปแบบการสอนไปใช้

5. ทฤษฎีและแนวคิดทางจิตวิทยาที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดทางจิตวิทยาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มความรู้ความเข้าใจ หรือ ทฤษฎีปัญญานิยม (cognitive theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการของการค้นพบและเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันและนำข้อมูลนั้นมาแก้ปัญหาหรือใช้ในการกระทำต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจใช้การลองผิดลองถูก แต่ถ้าเกิดความคิดโดยมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของเหตุการณ์กับปัญหาอย่างแจ่มแจ้งก็จะเกิดการเรียนรู้ด้วยการหยั่งรู้ (insight) หรือ หมายถึงการที่ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าใหม่ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จะต้องมีการจัดประสบการณ์

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับปัญหาใหม่และการถ่ายโยงความรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าและแสวงหาคำตอบได้เอง

รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนา ใช้แนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มความรู้ความเข้าใจหรือพุทธิปัญญานิยม โดยสอนให้ผู้เรียนคิดและเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกันและนำข้อมูลนั้นไปช่วยทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน

5.2 ทฤษฎีแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคลซึ่งมีผลที่จะกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามความต้องการ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น เป็นแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่อยากค้นคว้าสำรวจ ความต้องการความสำเร็จ ซึ่งแรงจูงใจภายในจะมีศักยภาพในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในระยะยาวและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก (มาลี จูฑา, 2542, หน้า 138)

รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนานำทฤษฎีแรงจูงใจภายในไปใช้โดยการใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนทำนายเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องต่อไป โดยให้ออกาสนักเรียนได้ตอบอย่างอิสระและเขียนคำทำนายของนักเรียนไว้บนกระดาน หรือให้นักเรียนเขียนคำทำนายของตนเองไว้ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายใน คือ ความอยากรู้อยากเห็นและความสำเร็จ อยากรู้อะไรบ้างที่ตนเองทำนายถูกต้องหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ เบอร์ลิน (Berlyne, 1965 อ้างถึงใน แสงเดือน ทวีสิน, 2545, หน้า 181) ได้แนะนำการพัฒนาแรงจูงใจภายในของผู้เรียนโดยการกระตุ้นความใฝ่รู้ของผู้เรียนโดยการใช้คำถามที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน คำถามที่ต้องการได้รับคำตอบ และการสร้างสถานการณ์หรือบรรยากาศและเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย

5.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's Theory of Intellectual Development) เป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทางด้านสติปัญญาของเด็กแรกเกิดจนถึงวัยรุ่น ซึ่งอธิบายว่า เด็กตั้งแต่อายุ 11 ปีขึ้นไป พัฒนาการทางด้านความรู้ความเข้าใจจะพัฒนาจนถึงระดับสูงสุด สามารถคิดอย่างมีเหตุผลกับปัญหาทุกชนิด สามารถแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ สามารถนำหลักการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ มีลักษณะการคิดแบบ hypothelico deductive หมายถึง การคิดแบบตั้งสมมุติฐานขึ้นมาแล้วหาข้อสรุป สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม สร้างมโนทัศน์ให้สัมพันธ์กับนามธรรม พัฒนาการทางความคิดจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นความคิดในด้านการศึกษา แผลความ หรือ การพิสูจน์หาความจริง

รูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนา ใช้แนวคิดของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้สำรวจบริบท แวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน เช่น แผนภูมิ แหล่งที่มา ชื่อเรื่อง ภาพ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำบริบทแวดล้อมมาคิดอย่างมีเหตุผลและมีระบบ แล้วจึงตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับเรื่องหรือเหตุการณ์ที่จะอ่านเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดในการอ่านอย่างมีระบบ

การสร้างแบบทดสอบ

ความหมายของแบบทดสอบ

การที่ครูผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีคุณธรรม ยังมีอาจสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูบรรลुวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฉะนั้นการวัดและประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งเพราะจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพได้หรือไม่ (สนิท ฉิมเล็ก, 2542, หน้า 401)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 18) กล่าวว่า แบบทดสอบ หมายถึง ชุดของคำถาม (item) หรือกลุ่มงานใด ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าในการวัดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้สอบ เมื่อผู้สอบได้รับการทดสอบหรือได้รับสิ่งเร้าดังกล่าวนี้ก็แสดงพฤติกรรมการตอบสนองออกมาให้อยู่ในรูปที่สามารถสังเกตได้และวัดได้ เช่น พูด เขียน แสดงท่าทาง หรือ ใช้สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527, หน้า 3) กล่าวว่า แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผล การศึกษานชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยชุดของข้อสอบที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้วัดคุณสมบัติ (attributes) อย่างใดอย่างหนึ่งของพฤติกรรมผู้เรียน

อารีย์ วัชรวารการ (2542, หน้า 61) กล่าวว่า แบบทดสอบเป็นชุดของข้อคำถามหรือข้อกระทง (items) หรืองาน (tasks) ที่สร้างขึ้น เพื่อชักนำให้ผู้เข้าสอบแสดงพฤติกรรมหรือปฏิกิริยาได้ตอบออกมา โดยผู้ดำเนินการทดสอบสามารถสังเกตได้และวัดพฤติกรรมหรือปฏิกิริยาที่ผู้เข้าสอบแสดงออกมาได้ ดังนั้น กระบวนการทดสอบจึงต้องประกอบด้วยสิ่งที่มากระตุ้นหรือสิ่งเร้า (stimulus) และปฏิกิริยาตอบสนอง (response) ของผู้เข้าสอบ ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่เรียกว่า "การทดสอบ"

จากความหมายดังกล่าวของนักการศึกษา สรุปได้ว่า แบบทดสอบ หมายถึง ชุดคำถาม หรือ ข้อสอบที่ใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด

ประเภทของแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่รูปแบบที่แตกต่างกันในหลายลักษณะ ตามหลักเกณฑ์ที่ใช้จำแนก ดังที่เสนอ ภริมจิตรผ่อง (2542, หน้า 85-86) ได้แบ่งประเภทไว้ดังนี้

1. ถ้าแบ่งตามลักษณะทางจิตวิทยาที่ใช้วัด จะแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (achievement test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจตามพุทธิพิสัย (cognitive domain) ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ มี 2 ชนิด คือ

1.1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างกันโดยทั่วไปเมื่อต้องการใช้ก็สร้างขึ้น ใช้แล้วเลิกกัน ถ้าจะนำไปใช้อีกก็ต้องดัดแปลง ปรับปรุง แก้ไข เพราะเป็นแบบทดสอบที่ยังไม่มีการวิเคราะห์หาคุณภาพ

1.1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา โดยผ่านการหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดี และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผล เพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานต้องมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกรวิธสอบ และยังมีมาตรฐานในการแปลคะแนน (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 147)

1.2 แบบทดสอบความถนัด (aptitude test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพทางสมองของคนว่า มีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด และมีความสามารถทางด้านใดเป็นพิเศษ แบบทดสอบนี้มี 2 ชนิด คือ

1.2.1 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน เป็นแบบทดสอบความถนัดที่วัดความสามารถในวิชาอะไร ซึ่งจะแสดงถึงความสามารถในการเรียนต่อแขนงวิชานั้นและจะสามารถเรียนไปได้มากน้อยเพียงใด

1.2.2 แบบทดสอบความถนัดพิเศษ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถพิเศษของบุคคล

1.3 แบบทดสอบบุคคล – สังคม เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพและการปรับตัว และการปรับตัวเข้ากับสังคมของบุคคล

2. ถ้าแบ่งตามรูปแบบของการถามการตอบ จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 แบบทดสอบความเรียง (essay test) จะกำหนดคำถามให้ ผู้ตอบจะเรียบเรียงคำตอบเอง

2.2 แบบทดสอบตอบ (short answer and multiple choice test) แบ่งเป็น 4 ชนิด คือ

2.2.1 แบบให้ตอบสั้น

2.2.2 แบบถูก-ผิด

2.2.3 แบบจับคู่

2.2.4 แบบเลือกตอบ

3. ถ้าแบ่งตามลักษณะการตอบ มี 3 ประเภท คือ

3.1 แบบทดสอบปฏิบัติ เป็นการทดสอบด้วยการให้ลงมือทำจริง ๆ

3.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วไป ซึ่งใช้กระดาษและดินสอหรือปากกาเป็นอุปกรณ์ช่วยตอบ

3.3 แบบทดสอบปากเปล่า เป็นการทดสอบที่ให้ผู้ตอบพูดแทนเขียน

4. ถ้าแบ่งตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

4.1 แบบทดสอบใช้วัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่กำหนดเวลาให้จำกัด ต้องตอบภายในเวลานั้น

4.2 แบบทดสอบให้เวลามาก เป็นแบบทดสอบไม่กำหนดเวลา ให้เวลาตอบอย่างเต็มที่ ผู้ตอบจะใช้เวลาตอบเท่าใดก็ได้

5. ถ้าแบ่งตามลักษณะเกณฑ์ที่ใช้วัด

5.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เป็นการทดสอบหรือการสอบที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งวัดจากความสามารถเป็นหลักโดยการเปรียบเทียบคะแนนกับบุคคลอื่นจากข้อสอบฉบับเดียวกัน เพื่อการกระจายบุคคลทั้งสองกลุ่มตามความสามารถ

5.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่ยึดความเชื่อในเรื่องการเรียนรู้เพื่อรอบรู้โดยยึดหลักการมุ่งส่งเสริมผู้เรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียนให้ได้พัฒนาขีดความสามารถสูงสุดของตน แม้ผู้เรียนจะมีลักษณะต่างกัน ซึ่งอาจจะใช้เวลาที่แตกต่างกัน (อารมณั์ เพชรชื่น, 2527, หน้า 40-41)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณาพร คมสัน (2540, บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเน้นกระบวนการเรียนที่ผู้เรียนมีอิสระในการวางแผนกิจกรรมการเรียนให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวของการเรียน โดยใช้สัญญาการเรียนเป็นเครื่องมือในการกำหนดเป้าหมาย การเรียนที่มาจากกระบวนความต้องการที่แท้จริงของตนเอง กำหนดกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย กำหนดวิธีการประเมินผลงานแล้วรับผิดชอบควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามสัญญาการเรียน นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้อง และกลุ่มทดลอง 1 ห้อง ใช้เวลาการทดลอง 12 สัปดาห์ รวม 24 คาบ ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนของผู้ที่มีความสามารถอยู่ในระดับต่ำของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนของผู้ที่มีความสามารถอยู่ในระดับต่ำของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนของผู้ที่เรียนโดยรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มงคล คำดวง (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแนว direct reading thinking activity กับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแนว direct reading thinking activity มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรวดี หิรัญ (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง และโดยการย่อเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการย่อเรื่องที่อ่าน

นิตยา ชัยสวัสดิ์ (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ และความคงทนในการจำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยที่ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเองกับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริพร ฉันทนานนท์ (2539, บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยได้รูปแบบการสอนซึ่งมีองค์ประกอบ สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียน-การสอน และการประเมินผล เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการสร้างสรรค์พื้นความรู้ด้านภาษา ด้านเนื้อหา และด้านโครงสร้างบทอ่าน แก่ผู้เรียนในขั้นก่อนการอ่านและเน้นการเชื่อมโยงพื้นความรู้เข้ากับบทอ่านในขั้นการอ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น เมื่อนำรูปแบบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉราวดี มีระหงษ์ (2540, บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ระหว่างการสอนอ่านโดยใช้รูปแบบการอ่านที่พัฒนาขึ้นกับการสอนอ่านตามปกติ เครื่องมือในการวิจัยเป็นแผนการสอนตามรูปแบบการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยยึดแนวการสอนอ่าน 3 ขั้นตอน และนำเทคนิคการใช้คำถาม เทคนิคการเขียนแผนภูมิเนื้อหา และเทคนิคการใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาใช้ในการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการอ่าน ดังนี้ ขั้นก่อนการอ่าน สร้างแรงจูงใจและประสบการณ์พื้นฐาน ขั้นอ่าน ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านให้นักเรียนคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า อ่านในใจ ตรวจสอบคำคาดเดา แบ่งกลุ่มเขียนแผนภูมิเนื้อหา ตรวจสอบแก้ไขแผนภูมิเนื้อหา และจดบันทึก ขั้นหลังการอ่าน สรุปเรื่อง ทำกิจกรรมเสริมการอ่านและทำแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความก้าวหน้าสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2538, บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรัส ไตรบุญ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลวิธีการอ่านโดยการวิเคราะห์กระบวนการคิดในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ โรงเรียนกาญจนาภิเษกแห่ง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษากลวิธีการอ่านโดยบอกกระบวนการคิดของนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่างกัน 2. เพื่อศึกษากลวิธีการอ่านโดยบอกกระบวนการคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในการอ่านเนื้อหาที่มีความยากง่ายต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคการอ่านโดยบอกกระบวนการคิด กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการนำคะแนนอ่านอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมาจัดลำดับและพิจารณานักเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 และต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20 กลุ่มละ 47 คน จำนวนทั้งสิ้น 94 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ 1. บทอ่านซึ่งกำหนดระดับความยากง่ายโดยใช้สูตรวัดระดับความยากง่ายของฟราย (Fry's Readability Graph) เป็นบทอ่านยากและบทอ่านง่าย 2. รายการกลวิธีที่นักเรียนใช้ในการอ่านโดยวิเคราะห์การใช้กลวิธีตามโครงสร้างการใช้กลวิธีการอ่าน ของ มาเรีย และแฮทเวย์ (Maria & Hathaway) และเคลทเซ็น (Kletzein) 3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคการอ่านโดยบอกกระบวนการคิด การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันใช้กลวิธีในการอ่านต่างกันโดยที่ในขั้นก่อนการอ่าน พบว่ากลวิธีที่นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำใช้แตกต่างกันในการอ่านบทอ่านยากและบทอ่านง่าย คือ การอ่านเฉพาะกลุ่มคำ หรือวลีสำคัญ เช่น ตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวหนา ตัวเอน แขนงุมิหรือตาราง ส่วนในขั้นระหว่างการอ่าน กลวิธีที่นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำใช้แตกต่างกันในการอ่านบทอ่านยากและบทอ่านง่ายเพียงกลวิธีเดียว คือ การหาความหมายของคำศัพท์จากไวยากรณ์ของเรื่อง ส่วนในขั้นหลังการอ่านนั้น เมื่อพิจารณากลวิธีที่นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำใช้แตกต่างกันในการอ่านบทอ่านยากมีเพียงกลวิธีเดียว คือ การใช้ความรู้เดิมในการทำความเข้าใจบทอ่านและกลวิธีที่นักเรียนสองกลุ่มใช้ในการอ่านนั้น พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนใช้กลวิธีในการอ่านแตกต่างกัน เมื่ออ่านบทอ่านที่มีความยากง่ายต่างกัน กล่าวคือ ในขั้นก่อนการอ่านนั้นกลวิธีที่นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงใช้ต่างกันน้อยที่สุด คือการสร้างภาพขึ้นในใจและการตั้งสมมุติฐานทำนาย

ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร และกลวิธีที่นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ใช้ต่างกัน น้อยที่สุด ได้แก่การตั้งคำถามตนเองจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขั้นหลังการอ่าน กลวิธีที่นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ใช้แตกต่างกันน้อยที่สุดได้แก่การตรวจสอบว่ากลวิธีใดที่ประสบความสำเร็จในการทำความเข้าใจ บทอ่านมากที่สุด ส่วนนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงใช้กลวิธีในขั้นหลังการอ่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กระบวนการคิดพบว่านักเรียนมีความคิดว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น กลวิธีการอ่านโดยบอกกระบวนการความคิด เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาต่างประเทศมากที่สุด

เสาวลักษณ์ ลักษณะ โภคิน (2539) ได้ศึกษาวิธีการสอนอ่านแบบ MIA (murdoch integrated approach) และระดับความสามารถที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยนำประชากรมาแบ่งกลุ่มตามระดับความสามารถ เป็น สูง ปานกลาง และต่ำ จากคะแนนวิชาภาษาอังกฤษปลายปีการศึกษา 2538 แล้วสุ่มแยกคู่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มทดลอง ในขั้นตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน (priming question) โดยการอภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนและการคาดคะเนล่วงหน้าว่าเรื่องที่จะอ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันค้นหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม (Dictionary) ด้วยตัวของนักเรียนเองแล้วจึงให้อ่านเรื่องและทำแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA และการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในภาษาอังกฤษในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน 2. วิธีการสอนกับระดับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมต่อความเข้าใจในการอ่าน 3. นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษต่างกัน มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จอห์น และคณะ (John et al., 2000, abstract) ได้ศึกษาพบว่าโปรแกรมจะพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 2 ของโรงเรียน Illinois School จากหลักฐานปัญหาในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย การสังเกตรายวันของครู การสำรวจการอ่านของนักเรียน และการประเมินที่ชี้ให้เห็นถึงระดับของการอ่านจับใจความของนักเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครอง นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน และไม่มีเวลาสำหรับอ่าน จากการศึกษาเอกสารประกอบกับการวิเคราะห์ปัญหาได้เลือกการจัดนวัตกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. การเขียนที่จะพัฒนากระบวนการอ่าน 2. การอ่านโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม การพูดคุยเพื่อโน้มน้าวไปสู่การเลือกหนังสือด้วยตนเอง 3. ครูอ่านให้ฟัง การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม QAR เสริมพื้น

ความรู้เดิมจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว จากการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนเกรด 2 มีความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการเล่าเรื่อง และตอบคำถามได้ทั้งคำถามแบบตอบโดยตรงจากเนื้อเรื่อง (explicit) และคำถามที่ต้องอาศัยข้อมูลที่ไม่ได้ปรากฏในเรื่อง (implicit) จากผลการวิจัยเป็นการเน้นให้เห็นว่า ผลที่ได้มาจากทักษะการเขียนและกลวิธีในการอ่าน การจัดสภาพแวดล้อมในการอ่าน

วิลเคอร์สัน (Wilkerson, 1989, p. 2824-A) ได้ศึกษาการอ้างอิงของนักเรียนในระหว่างก่อนและหลังการเข้ากลุ่มที่สอนด้วยวิธี direct reading – thinking activity (DR-TA) กลุ่มที่สอนด้วยวิธี direct reading activity (DRA) ในการอ่านตำราวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนเกรด 8 ซึ่งมีชาย 8 คน และหญิง 8 คน มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ย สูงกว่าระดับเกณฑ์เฉลี่ยได้รับการจัดเข้ากลุ่มสองกลุ่มโดยให้มีความสมดุลทั้งเพศและความสามารถในการอ่าน นักเรียนทั้งสองกลุ่มอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อนจากตำราสังคมศึกษาที่ใช้ในการเรียนการสอนปกติ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 16 คน โดยให้นักเรียนบอกใจความสำคัญและใจความอื่น ๆ จากบทเรียนที่ได้เรียน ผลการวิจัยพบว่าทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ 1. ปริมาณของการอ้างอิงที่อ้างอิงขึ้นในการเรียนการสอน 2. ชนิดของการอ้างอิงที่อ้างอิงขึ้นในระหว่างการเรียนและเมื่อรายงานเป็นรายบุคคล 3. ปริมาณของข้อมูลคนที่รวบรวมอยู่ในการอ้างอิง 4. ชนิดของข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในการอ้างอิงระหว่างในระหว่างการเรียนและเมื่อรายงานเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการของความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันในการสอนทั้งสองวิธี วิธี DR-TA มีประสิทธิภาพสูงกว่าในการกระตุ้นปฏิสัมพันธ์ของความรู้เดิมของนักเรียนกับเนื้อหาที่อ่านและช่วยให้นักเรียนสรุปความรู้ที่นอกเหนือจากเรื่องที่อ่านได้ด้วย

บัลลาด (Ballard, 1989, p. 106-A) ได้ทำการวิจัยผลของการสอนอ่านเกี่ยวกับเรื่องเล่า (narrative) ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 8 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนด้วยการทำแผนผังสรุปเรื่องที่อ่าน กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนด้วยวิธี direct reading – thinking activity (DR-TA) และกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู นักเรียนได้รับการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เรื่องที่ใช้สอนเป็นเรื่องสั้นที่นำมาจากหนังสือวรรณคดี นักเรียนต้องปฏิบัติตามคือ หนึ่ง การเขียนสรุปเรื่อง สอง ตอบคำถามที่ขึ้นต้นด้วย Wh สาม เขียนเรื่องความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สี่ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการทำความเข้าใจในการอ่าน ห้า ตอบคำถามที่ขึ้นต้นด้วย Wh ที่ไม่ถามทันทีที่ทดลองเสร็จ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 2 ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่ 3 ในการทดสอบทุกอย่าง ยกเว้นเมื่อได้รับคำถาม Wh เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง และในการเขียนย่อเรื่อง กลุ่มที่ 1 ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่ 2 ในการสอบทุกอย่างยกเว้นย่อเรื่อง

ฮันท์ (Hunt, 1987, p. 617) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้นักเรียนคาดเดาเนื้อเรื่องก่อนการอ่านกับการให้คำถามของครูเป็นจุดประสงค์การอ่านของโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐหลุยเซียนา โดยสุ่มเลือกนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันจากการทดสอบทักษะพื้นฐานมา 2 กลุ่ม อายุเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 15 ปี ได้นักเรียนเข้าร่วมในการวิจัย 18 คน ทำการทดลองสอนอ่านโดยให้นักเรียน 9 คน เรียนการอ่านโดยใช้วิธี direct reading - thinking activity (DR-TA) โดยครูให้นักเรียนคาดเดาเนื้อเรื่องก่อนการอ่าน และอีก 9 คน เรียนการอ่านโดยวิธี direct reading activity (DRA) โดยครูตั้งคำถามเป็นจุดประสงค์การอ่าน ทำการทดสอบนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจตามตัวอักษร และความเข้าใจจากการอ้างอิงระหว่างนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี DR-TA มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนวิธี DRA

สตีเวน (Steven, 1980, p. 365) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน จากการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถสูงที่คะแนนเปอร์เซนไทล์ 82 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 5 และ เกรด 6 โดยสำรวจความสนใจในการอ่านจาก 25 เรื่อง ซึ่งมีระดับความสนใจตั้งแต่ 1-7 นำเรื่องที่นักเรียนสนใจมาให้อ่าน และทดสอบความเข้าใจในการอ่าน พบว่า เรื่องที่นักเรียนสนใจอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลทำให้นักเรียนอ่านเรื่องได้ง่ายและง่ายต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านจากเรื่องที่สนใจ